

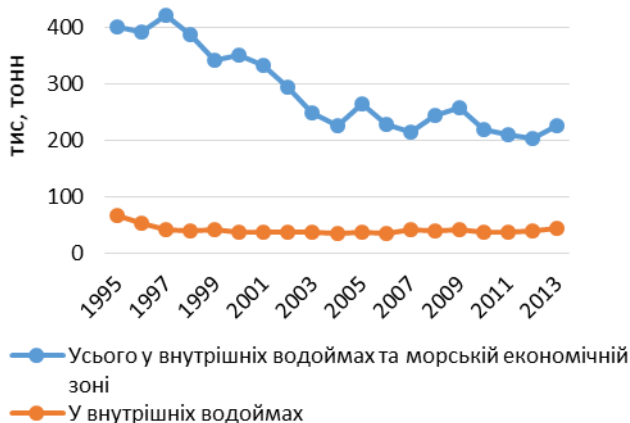

Ресурсно-аналітичний центр
"СУСПІЛЬСТВО І ДОВКІЛЛЯ"

СТАЛИЙ РОЗВИТОК: РИБНІ РЕСУРСИ

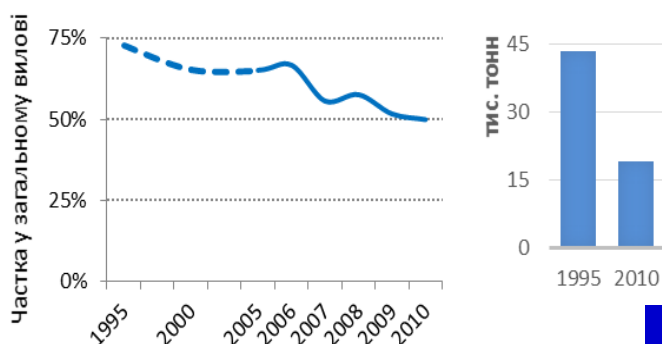
ІНДИКАТОРИ
ЗЕЛЕНОГО
ЗРОСТАННЯ

Виллов риби та інших водних ресурсів

Джерело: Держстат України

Виллов прісноводних видів риб у водоймах рибогосподарств

Джерело: Держстат України

В Україні **рибопродуктивність водоєм падає**, а **обсяги виллову та експорту риби знижуються**. У галузі спостерігається ріст браконьєрства, негативного впливу на довкілля та корупції.

Оцінити реальну ситуацію щодо безпечних біологічних рамок виллову риби в країні **неможливо**, оскільки в Україні тривалий час **не проводиться оцінка** наявних і прогнозних запасів рибних ресурсів.

Анексія Криму Росією завдала великої шкоди рибпромисловій галузі України. До 2014 р. **більше 54% загального обсягу** виллову риби було здійснено рибгосподарськими підприємствами м. Севастополя (АР Крим).

Це резюме виконане на основі результатів моніторингу за індикаторами зеленого зростання організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР).

Див. повний звіт "На шляху до зеленого зростання: моніторинг прогресу в Україні" (2014) на www.rac.org.ua

© Ресурсно-аналітичний центр "Суспільство і довкілля", 2015.

В продовольчому кошику пересічного українця рибний продукт вітчизняного виробництва складає не більше 15%. Основними причинами занепаду рибпромислового комплексу є поглиблення дисбалансу цін на рибну продукцію, недосконалість умов використання водних ресурсів, відсутність ефективного контролю за використанням рибних та інших водних біоресурсів, відсутність прийнятних умов кредитування галузі і рибних господарств, погіршення матеріально-технічного забезпечення, штучний відрив економіки рибного господарства від фінансової системи країни.

Вилов риби та інших водних ресурсів у морських та прісноводних водоймах і рибних господарствах України в останні роки (1996-2013 рр.) постійно знижується. Співвідношення вилову у водоймах рибних господарств до загального вилову прісноводних риб України зменшується (з 65% у 2000-2005 рр. до 50% у 2010 р.). Понад 80% рибних ресурсів незаконно виловлюються бракон'єрами та не враховується обсяг вилову риби любителями.

У 2013 році залишилося менше 140 діючих рибопереробних підприємств. Потенціал аквакультурних господарств не використовується на повну потужність. Із 1,1 млн. га прісних водойм тільки половина придатна для риборозведення.

За наявності в Україні значного ресурсного потенціалу (122,5 тис. га ставків, 797 тис. га водосховищ, 86,6 тис. га озерно-товарних господарств і т.д.), можливості вирощувати у внутрішніх водоймах не менше 25 видів риб, на сьогодні фермери, орендарі водойм не зацікавлені в індустріальному рибництві та аквакультурі.

Значного негативного впливу на національний обсяг вилову риби та добування інших водних біоресурсів нанесли анексія Криму та націоналізація псевдоурядом АР Кримрибгосподарських підприємств м. Севастополя. До початку 2014 р. більше 54% загального обсягу вилову риби та добування інших водних біоресурсів та 86% національного обсягу вилову у водах виключних (морських) економічних зон інших держав було одержано рибгосподарськими підприємствами м. Севастополя (АР Крим). У зв'язку з цим, сьогодні спостерігається значне переорієнтування імпорتنих торгово-промислових потоків і збільшення обсягів постачання певних видів морської риби в Україну з інших країн. Зокрема, в 2013-2014 рр. обсяг поставок норвезької мойви в Україну зріс майже у 10 разів, оселедця – у 4 рази.

Імплементация Угоди про асоціацію між Україною та ЄС у частині політики у галузі рибальства та торгівлі рибною продукцією стане позитивним кроком у напрямку забезпечення належного управління та використання найкращих практик в управлінні рибальством з метою забезпечення збереження та управління рибними запасами на засадах сталості та на основі екосистемного підходу.

ТЕНДЕНЦІЇ У СФЕРІ УПРАВЛІННЯ РИБНИМИ ЗАПАСАМИ В УКРАЇНІ НЕ ВІДПОВІДАЮТЬ ПРИНЦИПАМ ЗЕЛЕНОГО ЗРОСТАННЯ. В УКРАЇНІ НЕ ПРОВОДИТЬСЯ ОЦІНКА НАЯВНИХ І ПРОГНОЗНИХ ЗАПАСІВ РИБНИХ РЕСУРСІВ. ЗМЕНШЕННЯ ВИЛОВУ РИБНИХ РЕСУРСІВ ВІДБУВАЄТЬСЯ НЕ ВНАСЛІДОК РОЗВИТКУ АКВАКУЛЬТУРИ. ТАКА СИТУАЦІЯ ВИМАГАЄ ВРЕГУЛЮВАННЯ ПРОМИСЛУ ТА ПРОВЕДЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ РЕФОРМИ У ЦЬЙ СФЕРІ.

Зелене зростання – це стимулювання економічного зростання і розвитку з одночасним забезпеченням збереження природних активів і безперебійного надання ними ресурсів та екосистемних послуг, від яких залежить наш добробут (ОЕСР). Концепція зеленого зростання робить наголос на економічному розвитку, тому є актуальною для України сьогодні.

Природні ресурси є основою економічного розвитку та добробуту людини. Їх запаси формують природний капітал і забезпечують сировиною, енергоносіями, водою, повітрям, землею і ґрунтами, а також сприяють наданню екологічних та соціальних послуг, що є необхідними для розвитку промислового, людського та соціального капіталу.

Рибні ресурси відіграють важливу роль у постачанні харчування для людини та для водних екосистем. Основними індикаторами, які використовуються для характеристики рибних ресурсів у контексті зеленого зростання, є вилов риби та інших водних ресурсів (включаючи у водоймах рибгосподарств), а також оцінка запасів рибних ресурсів.